

23.5.2023

Alueellinen opiskeluhuollon ohjausryhmä

Aika 23.5.2023 klo 14 – 16.54
Kahvit tarjolla klo 13.30 alkaen kokoustilassa

Paikka Tietotalo, Kilpisenkatu 1, Jyväskylä
kokoustila Poliisimestari, 1.kerros

Osallistujat

x Sirkku Ingervo	x Vesa Leinonen
Matias Lahti, poissa	x Tuulia Kuntsi, poistui klo 16.33
Valtteri Vanttinen, poissa	x Hanna Hämäläinen (Virve Hongiston tilalla)
Anni Ala-Kokko, poissa	x Mari Kolu
Saara Toivonen, poissa	x Susa Rahkonen
x Juliaana Karjalainen	x Seppo Huhtiniemi
x Liisa Ansio	x Riku Jurvanen
x Tuija Rasinen	x Paula Käyhkö pj.
x Ville Härtsiä	x Minna Harju siht.
x Minna Sillanpää, teams	

1. Tervetuloa

Paula Käyhkö toivotti osallistujat tervetulleeksi. Esityslistaan lisättiin Tuulia Kuntsin esittämä mahdollinen tutkimusperusteinen yhteistyö Jyväskylän yliopiston kanssa kohdaksi 4. Uusina jäseninä esittäytyivät Sirkku Ingervo lapset, nuoret ja perheet lautakunnan edustajana, Liisa Ansio vanhempainyhdistysten edustajana sekä Riku Jurvanen, nuorisopalvelujen edustaja.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio 20.4.2023 löytyy Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuilta: [Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä](#) kohdasta Yhteistyöryhmän muistiot. Muistio on lisäksi lähetetty sähköpostilla osallistujille. Muistio hyväksyttiin.

3. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut Keski-Suomen hyvinvointialueella

Hanna Hämäläinen esitteli palveluiden lähtötilanteen Keski-Suomen alueella ja miten palveluja on hyvinvointialueella lähdetty organisoimaan. Keski-Suomessa on nähty tärkeänä vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja. Hyvinvointialueella on tällä hetkellä 7 mielenterveys- ja päihdetiimiä, joihin voi ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä tai kasvatus- ja perheneuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tai sosiaalipalveluiden kautta. Yhteydenottoa helpottamaan tullaan yhteydenottoaikoja ja puhelinnumeroita yhdenmukaistamaan kesän 2023 aikana.

Kasvatus- ja perheneuvolan sekä lasten mielenterveystyö kohdistuu vanhemmuuden tukemiseen, lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen tukemiseen sekä pari- ja perhesuhteiden tukemiseen ja asiantuntija-apuun. Lisäksi apua on saatavissa perheasiainsovitteluun. Jatkossa hyvinvointialueen tulee kasvatus- ja perheneuvontapalvelujen sekä lasten mielenterveyspalvelujen toiminnot eriyttää, sillä näitä palvelutehtäviä säätelee eri lainsäädäntö, joka vaikuttaa mm. palvelujen järjestämisen aikarajoihin.

Nuorten mielenterveys- ja päihdetyötä tekevät moniammatilliset tiimit. Tiimit ovat keskeisin keskustelukumppani erikoissairaanhoidon suuntaan. Nuorten mielenterveyden hoitoa voidaan toteuttaa joko toimipisteessä tai kouluilla. Jyväskylän Nuorisovastaanotto on tarkoitettu 13 - 22 -vuotiaille jyväskyläläisille nuorille ja 13-17 -vuotiaille toivakkalaisille, joutsalaisille, uuralaisille, luhankalaisille ja muuramelaisille nuorille. Myös muut mtp-tiimit palvelevat 13—17-vuotiaita nuoria. Käytiin keskustelua mielenterveys- ja päihdetyötiimien roolista koulu- ja opiskeluterveydenhuollon oppilashuollon ja erikoissairaanhoidon välissä. Keskustelussa pohdittiin, miten yhteydenottoa helpotettaisiin, miten hoidon jälkeinen tuki ja siirtymät hoidetaan sekä mikä olisi kanava, jolla tietoa tarvitseville välitettäisiin palveluista tietosuoja huomioiden.

Kestävän kasvun ohjelman 2023 - 2025 avulla vastataan hoitovelan purkamiseen eli kaksi sairaanhoitaja-työparia tulee toimimaan mielenterveys- ja päihdetiimien alaisuudessa. Tällä hetkellä ollaan luomassa yhtenäisiä arvioinnin ja hoidon mittareita sekä hoitotyön prosesseja. Hyvinvointialueella edistetään ja vahvistetaan Lapset puheeksi -menetelmää sekä IPC (nuorten masennuksen interventio) ja Cool kids (ahdistuksen hoito) -menetelmiä.

Hyvinvointialueella on nuorille erilaisia mahdollisuuksia ottaa yhteyttä digitaalisia palveluja käyttäen: omaks.fi -sivusto, jossa on erillinen sivusto nuorille sekä chat-palvelu ja omaks.fi -sivustolta löytyy myös OmaNanny eli etäperhetyöntekijä sekä nuorten oma etätyöntekijä. J-nappi löytyy hyvaks.fi -sivustolta.

4. Yliopistoyhteistyö

Tuulia Kuntsi toi viestiä mahdollisuudesta yhteistyöhön Jyväskylän yliopiston kanssa, jotta saataisiin tutkimusperusteista tietoa liittyen opiskeluhooltoon. Keskustelun jälkeen päädyttiin pienryhmässä käsittelemään asiaa. Paula Käyhkö vie asiaa eteenpäin.

5. Opiskeluhoollon ajankohtaiset asiat

Mari Kolu kertoi THL:n julkaisseen uudet suositukset kouluterveydenhuollon terveydenhoitajien henkilöstömitoituksista (460 oppilasta/ terveydenhoitaja). Mitoituksissa ei kuitenkaan ole edelleenkään riittävästi huomioitu ajankäyttöä liittyen mm. neuropsykiatrisiin asioihin tai esim. IPC (Interpersonal counselling) -menetelmän käyttöön tai asiakkuuksiin, joissa käytetään tulkkipalvelua. Opiskeluhoollon ensisijainen toteuttamismuoto on tällä hetkellä yksilötyö, oppilaitosyhteisöä tukevan yhteisöllisen työn osuutta tulisi kasvattaa. Yhteisöllisen työn osuus terveydenhoitajilla on tällä hetkellä n. 15 % työajasta, lääkäreillä n. 4 %.

Susa Rahkonen kävi läpi opiskeluterveydenhuoltoa koskevia muutoksia 1.9.2023 alkaen hoidon tarpeen arvioinnin sekä perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon hoitotakuun osalta. Lisäksi 1.11.2024 tulee lisää tiukennusta hoitotakuaikoihin. Keskitetyn puhelinpalvelun osuutta palvelutarpeen arvioinnissa lisätään hyvinvointialueella tulevana syksynä.

Seppo Huhtiniemi kertoi ajankohtaiskuulumisia koulukuraattori- ja psykologipalveluista. Psykologien osalta on huomattavaa vajausta, resurssia pyritään ohjaamaan tasapuolisesti ja pitkäjänteisesti alueellinen tilanne huomioiden. Yhteisöllisen työn osuuden tulisi olla vähintään 30 % työajasta. Tällä hetkellä kuraattorien sekä psykologien osalta vähimmäismäärä ei täyty. Haasteita lisäksi on lakisääteisissä aikarajoissa pysyminen. Tehtävänkuvia yhtenäistetään niin kuraattori- kuin psykologityössä.

6. Alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman valmistelu

a. Suunnitelman sisältö pääpiirteittäin

Puheenjohtaja esitteli valmisteltua aineistoa alueellisesta opiskeluhuollon suunnitelmasta. Tämän pohjalta käytiin ryhmäkeskustelua ja koottiin näkemyksiä liittyen opiskeluhoitopalveluiden alueellisen toteutumisen tavoitteisiin ja periaatteisiin, hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjän väliseen yhteistyöhön sekä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseen ja seurantaan. Yhteenveto keskustelusta on koottu kokousmateriaalin powerpoint-esitykseen.

Hyvinvointialueen opiskeluhuollon johtotiimi jatkaa kokouksessa käytyä lähete keskustelua huomioiden alueellisen suunnitelman työstämistä ja se tulee kommentoitavaksi yhteiselle Teams- alustalle elokuussa ennen yhteistyöryhmän seuraavaa 5.9.2023 kokousta.

b. Tietopohjan rakentaminen

Puheenjohtaja esitteli alueellisen opiskeluhuollon tietopohjan rakentamisen perustaksi mittareita, joita on mahdollista saada mm. THL:n SotkaNet:istä, opetushallituksen tilastopalvelu Vipusesta ja kouluterveyskyselystä.

Koulupudokkaiden määrä nähtiin tärkeäksi mittariksi ja kouluterveydentilan nähtiin ennustavan tulevaisuudessa pärjäämistä. Lisäksi ylipaino ja liikunnan seuraaminen (Move! -mittaustulokset) tunnistettiin huomioitaviksi mittareiksi. Kuten myös nähtiin koulukiusattuna oleminen, joka johtaa mahdollisesti heikkoon osallisuuden ja yksinäisyyden kokemukseen. Tärkeänä mittarina nähtiin ravitsemus, ahdistus ja masentuneisuus, poissaolojen määrä ja tehostetun tuen määrä. Lopuksi esitettiin suunnitelmaan nostettavaksi myös positiivisia indikaattoreita. Ehdotuksia positiivista indikaattoreista voi lähettää Susa Rahkoselle susa.rahkonen@hyvaks.fi.

Mittarit nähtiin tärkeänä vertailutietona myös koulutuksenjärjestäjille, jotka voivat hyödyntää tietopohjaa omissa opiskeluhoitosuunnitelmissaan ja toiminnassaan.

Seuraavaan tapaamiseen 5.9.2023 valmistellaan aineisto ed. mainituista

mittareista. Aineisto tulee yhteiseen Teamsiin kommentoitavaksi ryhmän jäsenille.

7. Viestintä

Yhteistyöryhmälle on perustettu omat sivut Keski-Suomen hyvinvointialueen sivustolle hyvaks.fi -osoitteeseen:

<https://hyvaks.fi/hyvinvointialue/paatoksenteko/alueellinen-opiskeluhuollon-yhteistyoryhma> . Sivusto on kaikille avoin.

Ryhmän jäsenille on avattu yhteinen Teams-sivusto työskentelyä varten. Jos Teams-yhteydessä on ongelmia, tulee olla yhteydessä Mari Koluun mari.koulu@hyvaks.fi . Yhteistyöryhmän kokouksista tuotetaan tiedote, joka lisätään verkkosivuille sekä jaetaan laajasti kuntiin, koulutuksen järjestäjille ja muille yhteistyötahoille. Yhteistyöryhmän jäsenten toivotaan jakavan tiedotetta myös omia verkostojaan hyödyntäen. Kokouskutsut on lähetetty osallistujille jo syksyn osalta kalentereihin.

8. Opiskeluhuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

Erillisiä yhteistyökysymyksiä ei ollut esillä.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut esillä.